

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 2, 1998

ILLERUP ÅDAL, ÅRHUS AMT

Forhistorisk Museum, Moesgård.

Indsendt af Jørgen Ilkjær.

Undersøgt af Niels Bonde og Aoife Daly.

NNU j.nr. A3904

Skjoldbrædder

17 prøver fra fire skjolde, af *Quercus sp.*, eg, undersøgt. 12 prøver fra tre af skjoldene er dateret. På to af de daterede skjolde var der splintved bevaret.

Skjold AAZN

Fire prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt og dateret. Én prøve havde splintved bevaret.

Årringskurverne kan sammenregnes til en middelkurve på 236 år (00790M01), som dækker perioden 48 f.Kr. til 178 e.Kr. Yngste bevarede årring dannet i 178 e.Kr.

Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne stammer fra, er beregnet til ca. 187 e.Kr. Denne datering må angive fremstillingstidspunktet for skjoldet.

Skjold FZN

Fire prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt, heraf to med splintved bevaret. Ingen dateret. Prøvernes årringskurver viser alle unormal årringsdannelse.

Skjold SWD

Fem prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt, heraf én med splintved bevaret. Fire dateret.

Årringskurverne fra de daterede prøver kan sammenregnes til en middelkurve på 247 år (00792M01), som dækker perioden 95 f.Kr. til 152 e.Kr. Yngste bevarede årring dannet i 152 e.Kr. Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne stammer fra, er beregnet til ca. 164 e.Kr. Denne datering må angive fremstillingstidspunktet for skjoldet.

Skjold LCX

Fire prøver af *Quercus sp.*, eg, undersøgt. Alle prøver dateret. Ingen af prøverne havde splintved bevaret.

Årringskurverne kan sammenregnes til en middelkurve på 271 år (00793M01), som dækker perioden 86 f.Kr. til 185 e.Kr. Yngste bevarede årring dannet i 185 e.Kr. Fældningstidspunktet for træerne, som prøverne stammer fra, er beregnet til efter ca. 205 e.Kr. Fremstillingen af skjoldet har sandsynligvis fundet sted i første halvdel af det 3. århundrede.

Alle daterede prøver fra de tre skjolde krydsdaterer og er sammenregnet til en kurve på 279 år (0079M001) som dækker perioden 95 f.Kr. til 184 e.Kr.

Splintstatistik: Bonde, upubl.

	00790M01	00792M01	00793M01
00790M01	-	6,66	4,97
00792M01	6,66	-	6,24
00793M01	4,97	6,24	-

Illerup Ådal, skjolde. Skema over synkroniseringsværdierne, middelkurver.

	9M456781	DM100004	DM100005	BOG00000	DM200004	DMML003C
AAZN	5,60	4,21	4,91	5,04	4,87	4,56
SWD	5,50	5,36	3,09	3,46	3,61	-
LCX	6,60	5,52	4,35	5,06	4,68	4,19
0079M001	7,30	6,33	5,48	6,03	6,33	4,53

Illerup Ådal, skjolde. Skema over synkroniseringsværdierne, grundkurver.

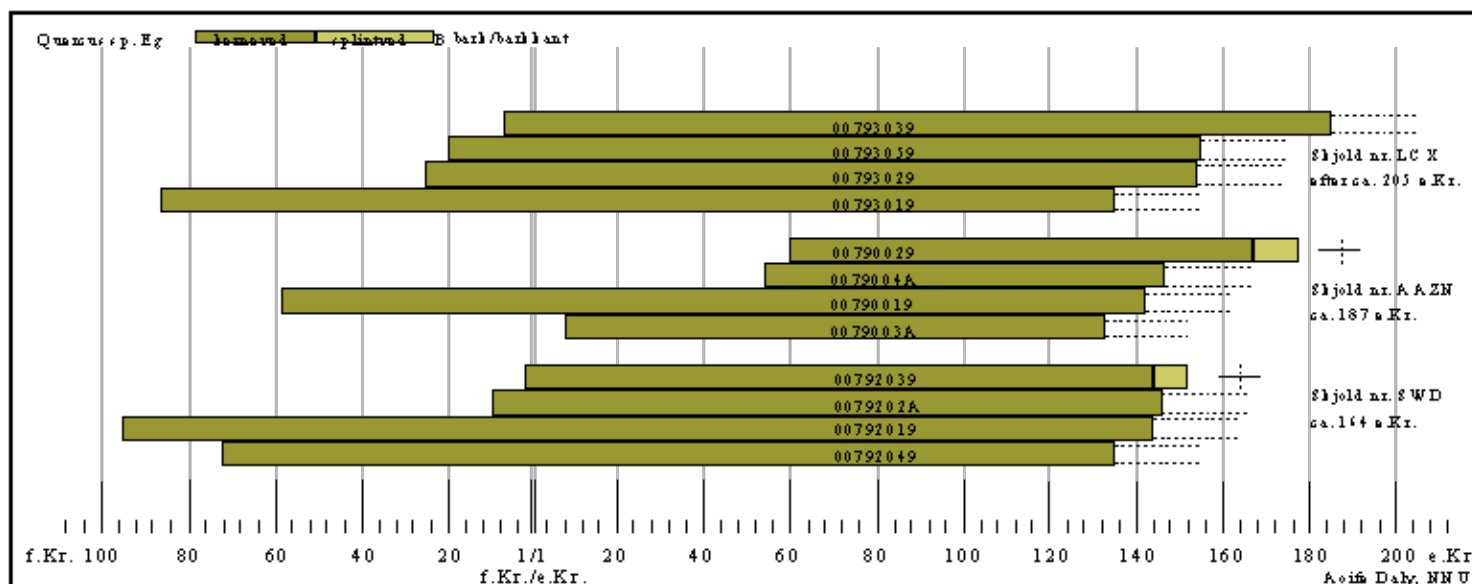

Fig. 1. Illerup Ådal: skjold, dateringsdiagram

Katalog

<p>Skjold AAZN</p> <p>00790019 Skjold AAZN-3 (001A, 001B, 001C og 001D) 200 år, kun kerneved. 58 f.Kr.-142 e.Kr., efter ca. 162 e.Kr.</p>	<p>Skjold FZN</p> <p>00791019 Skjold FZN-1ab (101A og 101B) 187 år, heraf 2 år i splintved. Ikke dateret.</p>	<p>Skjold SWD</p> <p>00792019 Skjold SWD-1 (201A, B, C og D) 139 år, kun kerneved. 95 f.Kr.-144 e.Kr., efter ca. 164 e.Kr.</p>	<p>Skjold LCX</p> <p>00793019 Skjold LCX-1a og 3b (301A og 306A) 221 år, kun kerneved. 86 f.Kr.-135 e.Kr., efter ca. 155 e.Kr.</p>
--	--	---	---

00790029 Skjold AAZN-2 (002A og 002B) 119 år, heraf 11 år i splintved. 60-178 e.Kr., ca. 187 e.Kr.	0079102A Skjold FZN-1c (102A) 48 år, kun kerneved. Ikke dateret.	0079202A Skjold SWD-2a (202A) 156 år, kun kerneved. 10 f.Kr.-146 e.Kr., efter ca. 166 e.Kr.	00793029 Skjold LCX-1b og 2b (302A, 304A og 304B) 179 år, kun kerneved. 25 f.Kr.-154 e.Kr., efter ca. 174 e.Kr.
0079003A Skjold AAZN-1 (003A) 126 år, kun kerneved. 8-133 e.Kr., efter ca. 153 e.Kr.	0079103A Skjold FZN-2a (103A) 109 år, heraf 10 år i splintved. Ikke dateret.	00792039 Skjold SWD-2b (203A og 203B) 154 år, heraf 8 år i splintved. 2 f.Kr.-152 e.Kr., ca. 164 e.Kr.	00793039 Skjold LCX-2a (303A og 303B) 192 år, kun kerneved. 7 f.Kr.-185 e.Kr., efter ca. 205 e.Kr.
0079004A skjold AAZN-1 (004A) 94 år, kun kerneved. 54-147 e.Kr., efter ca. 167 e.Kr.	00791049 Skjold FZN-2bc (104A og 104B) 163 år, kun kerneved. Ikke dateret.	00792049 Skjold SWD-3a (204A og 204B) 207 år, kun kerneved. 72 f.Kr.-135 e.Kr., efter ca. 155 e.Kr.	00793059 Skjold LCX-3a (305A og 305B) 175 år, kun kerneved. 20 f.Kr.-155 e.Kr., efter ca. 175 e.Kr.
		0079205A Skjold SWD-3b (205A) 105 år kun kerneved. Ikke dateret.	

[Tilbage til rapportensiden](#)

English summary:

NNU report 2, 1998

ILLERUP ÅDAL, ÅRHUS AMT

Shield boards

17 samples from four shields, of *Quercus sp.*, oak were examined. 12 samples from three of the shields have been dated. Sapwood was preserved on two of the dated shields.

Shield AAZN

Four samples of *Quercus sp.*, oak examined and dated. One sample has sapwood preserved. The tree-ring curves have been averaged to form a mean curve of 236 years (00790M01), which covers the period 48 BC to AD 178. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 178. The felling date for the trees from which the samples come is estimated at circa. AD 187. The manufacture of the shield will most likely have taken place at this time.

Shield FZN

Four samples of *Quercus sp.*, oak were examined, of which two have sapwood preserved. None have been dated. The samples' tree-ring curves display abnormal tree-ring formation.

Shield SWD

Five samples of *Quercus sp.*, oak were examined, of which one has sapwood preserved. Four have

been dated.

The tree-ring curves from the dated samples can be averaged to form a mean curve of 247 years (00792M01), which covers the period 95 BC to AD 152. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 152.

The felling date for the trees from which the samples come is estimated at circa AD 164. The manufacture of the shield will most likely have taken place at this time.

Shield LCX

Six samples of *Quercus sp.*, oak were examined. All the samples have been dated. None of the samples have sapwood preserved.

The tree-ring curves have been averaged to form a mean curve of 271 years (00793M01), which covers the period 86 BC to AD 185. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 185.

The felling date for the trees from which the samples come, is estimated at after circa AD 205. The manufacture of the shield probably took place in the first half of the 3rd century AD.

The dated samples from the three shields cross-date and are averaged to form a mean curve of 279 years (0079M001) which covers the period 95 BC to AD 184.

Sapwood statistic: Bonde, unpubl.

[Back to report page](#)